

ΜΕΝΟΥΜΕ ΣΠΙΤΙ ΚΑΙ ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ

Εισαγωγικό Σημείωμα

Το εκπαιδευτικό υλικό για γονείς και παιδιά «ΜΕΝΟΥΜΕ ΣΠΙΤΙ ΚΑΙ ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ», αποτελεί μια πρωτοβουλία της Μονάδας Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΠΑΑ) του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας) με τη συνεργασία της Παγκύπριας Σχολής Γονέων και στοχεύει στην παιδαγωγική υποστήριξη των γονέων και των παιδιών, ιδιαίτερα των μικρών ηλικιών, κατά την περίοδο της παραμονής μας στο σπίτι, για την αντιμετώπιση της διασποράς του COVID-19, τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας, την αυτοπροστασία μας και την προστασία των δικών μας ανθρώπων.

Αναγνωρίζοντας την ανάγκη να στηρίξουμε τους γονείς, ειδικά σε αυτή τη δύσκολη συγκυρία, η Μονάδα ΕΠΑΑ, προσπάθησε να συγκεντρώσει υλικό από διάφορες πηγές και να το οργανώσει με τρόπο απλό, ώστε ο κάθε γονέας να μπορεί να το αξιοποιήσει στο σπίτι, δημιουργικά και παραγωγικά. Το υλικό απευθύνεται στους γονείς και στα παιδιά των ηλικιών 4-11 χρονών και αφορά α) στην Προδημοτική Εκπαίδευση και στον κατώτερο κύκλο της Δημοτικής Εκπαίδευσης και β) στη Δημοτική Εκπαίδευση γενικότερα. Δεδομένου ότι είναι εύχρηστο υλικό μπορεί να αξιοποιηθεί από τον καθένα μας ποικιλοτρόπως.

Το υλικό χωρίζεται σε πέντε (πέντε) βασικές κατηγορίες που αφορούν σε: α) απλές κατασκευές με θέμα το περιβάλλον, β) απλά πειράματα σχετικά με το περιβάλλον, γ) ευχάριστες παιδαγωγικές δραστηριότητες περιβαλλοντικού χαρακτήρα, δ) διαδραστικά παιχνίδια με περιβαλλοντικό περιεχόμενο, ε) ηλεκτρονικά περιβαλλοντικά παραμύθια (e-books). Το υλικό είναι διαφορετικού βαθμού δυσκολίας και ο κάθε γονέας μπορεί να επιλέξει τις δραστηριότητες, με βάση τα ενδιαφέροντα των παιδιών του/τους και τις ειδικές συνθήκες της οικίας τους.

Τα προτεινόμενα υλικά και μέσα, είναι απλά ενδεικτικά. Μπορείτε μαζί με τα παιδιά σας να χρησιμοποιήσετε όποια άλλα υλικά και μέσα εσείς θέλετε ή έχετε στο σπίτι σας. Δημιουργικότητα και φαντασία χρειάζεται όπως επίσης διάθεση και αυτενέργεια!!!

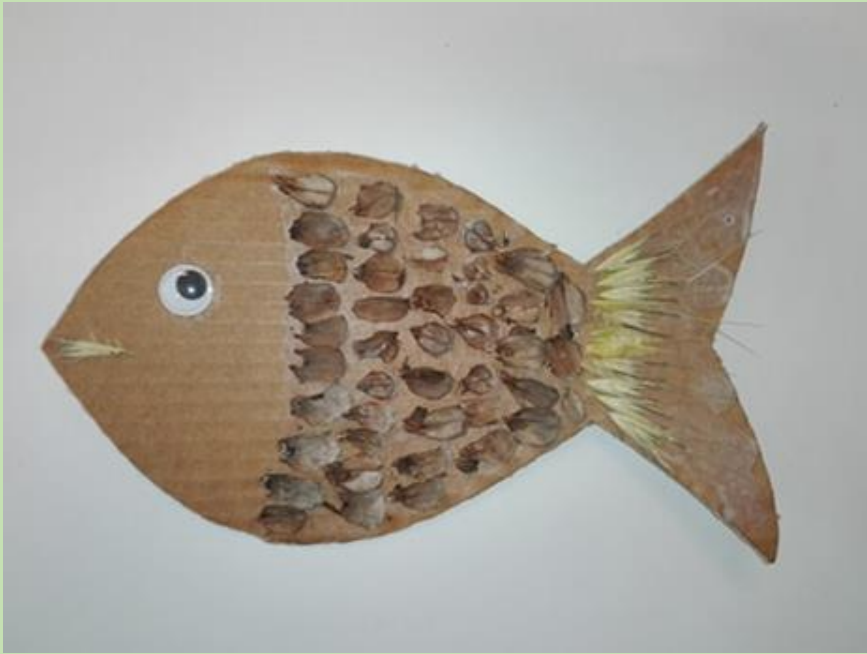
Η κατάσταση που ο πλανήτης βιώνει συλλογικά και η κάθε χώρα ξεχωριστά είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την περιβαλλοντική κρίση και το δικαίωμα του καθενός μας να έχει ποιότητα ζωής. Η ποιότητα ζωής μπορεί να διασφαλισθεί μόνο αν αντιληφθούμε, εκτιμήσουμε και σεβαστούμε τη ζωή μας σε σχέση με τη ζωή των άλλων και σε συνάρτηση με τη διασφάλιση της αειφόρου ανάπτυξης.

Στη βάση της πιο πάνω συλλογιστικής όλοι μας έχουμε ακόμη ένα λόγο παραπάνω να αξιοποιήσουμε τον χρόνο του αυτοπεριορισμού μας εποικοδομητικά, ελπίζοντας ότι μέσα από αυτή την πρωτοβουλία μπορούμε να συμβάλουμε στην γενικότερη προσπάθεια για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας.

«Η καλή υγεία και ευημερία των πολιτών» ως ο στόχος (3), της στόχων της αειφόρου ανάπτυξης 2030 της Παγκόσμιας Ατζέντας των Ηνωμένων Εθνών, είναι θέμα κοινωνικής, συλλογικής και ατομικής ευθύνης. Αυτή είναι και η πρόκληση που ο καθένας από εμάς καλείται να αντιμετωπίσει και να διαχειρισθεί. Μένουμε λοιπόν σπίτι και αξιοποιούμε τον χρόνο μας δημιουργικά, παιδαγωγικά ευχάριστα μαθαίνοντας και δημιουργώντας για το περιβάλλον.

Μονάδα Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας

Τίτλος	Δημιουργώ το δικό μου ψάρι από κατεστραμμένους ψηφιακούς δίσκους (Cds)
Σύνδεσμος	https://periodikocreativity.gr/ https://wildorchidcraft.blogspot.com/
Θέμα	Επαναχρησιμοποίηση
Ηλικία	5-8
Προτεινόμενη χρήση	<p>Υλικά:</p> <ul style="list-style-type: none">• Μαρκadόρος ανεξίτηλος• Χρωματιστά χαρτόνια• Ψαλίδι• Κόλλα• Ματάκια• CD <p>Οδηγίες κατασκευής:</p> <ul style="list-style-type: none">• Σχεδιάζετε με ένα μαρκadόρο τα λέπια του ψαριού πάνω στο cd.• Με τα χαρτόνια φτιάχνετε τα πτερύγια, την ουρά και το στόμα του ψαριού και τα κόβετε προσεκτικά με το ψαλίδι.• Κολλάτε τα κομμάτια από την πίσω μεριά του cd.• Κόψτε ένα κομμάτι χαρτί διαφορετικού χρώματος ή απόχρωσης και διπλώστε το σε σχήμα φυσαρμόνικας.• Κόψτε ένα στρογγυλό κομμάτι χαρτί όσο να καλύπτει το κέντρο του cd και κολλήστε το όπως φαίνεται στην εικόνα.• Μπορείτε να φτιάξετε αρκετά ψαράκια και να ετοιμάσετε το δικό σας “ενυδρείο” επάνω σε ένα μεγάλο χαρτόνι.•

Τίτλος	Το πιο όμορφο ψαράκι!
Πηγή	Μονάδα ΕΠΑΑ
Θέμα	Επαναχρησιμοποίηση
Ηλικία	5-7
Περιγραφή	<p>Υλικά:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ένα κασόνι• Κόλλα• Ένα πινέλο• Ματάκια• Ξηρά φύλλα, κλαδάκια, ξηρά άνθη, κουκουνάρια κ.λπ. <p>Οδηγίες κατασκευής:</p> <ul style="list-style-type: none">• Κόψτε ένα κομμάτι από το κασόνι σε σχήμα ψαριού.• Με ένα πινέλο απλώστε κόλλα στο χαρτόνι.• Κολλήστε ένα ματάκι και διακοσμήστε το ψάρι με διάφορα υλικά της αρεσκείας σας όπως ξηρά φύλλα, κλαδάκια κ.λπ.

Τίτλος	Φτιάξτε κατασκευές ή κολλάζ με φυσικά υλικά από τον κήπο σας ή τη βεράντα σας!
Πηγή	Μονάδα ΕΠΑΑ
Ηλικία	5-7
Περιγραφή	<p>Διαλέξτε διάφορα είδη φύλλων, που υπάρχουν ήδη στο έδαφος ή στις γλάστρες σας. Βάλτε τα φύλλα σας ανάμεσα σε φύλλα εφημερίδας. Βάλτε την εφημερίδα ανάμεσα σε 2 φύλλα από χοντρό χαρτόνι και από πάνω βάλτε ένα βαρύ αντικείμενο, πχ. ένα μεγάλο βιβλίο. Προσοχή: τα φύλλα δεν πρέπει να ακουμπούν μεταξύ τους. Αφήστε να περάσει μια εβδομάδα περίπου. Τα φύλλα θα έχουν ξεραθεί και θα μπορείτε να τα χρησιμοποιήσετε για να φτιάξετε χειροτεχνίες μαζί με άλλα φυσικά υλικά – όπως αυτές που φαίνονται στις φωτογραφίες. Μπορείτε φυσικά να αυτοσχεδιάσετε με πολλές ευφάνταστες ιδέες. Μπορείτε ακόμα, να χρησιμοποιήσετε τα φύλλα σαν σφραγίδες χρωματίζοντας τις ίνες τους, και να φτιάξετε ένα όμορφο έργο!</p>

Τίτλος	Κατασκευή στον κήπο: Διαχωριστικό με πέτρες
Σύνδεσμος	https://www.enimerotiko.gr/plus/odigies/10-yperoches-idees-gia-kataskeyes-poy-metamorfosoyn-ton-kipo-i-tin-ayli-sas/
Θέμα	Παιχνιδοκατασκευές
Ηλικία	7-11
Προτεινόμενη χρήση	 <p>Μαζεύουμε πέτρες από τον κήπο της αυλής μας και σχηματίζουμε διαχωριστικά. Τα διαχωριστικά μπορούν να πάρουν διάφορα σχήματα (π.χ. ορθογώνια, κυκλικά, σπειροειδή) και να φυτευτούν με διάφορα φυτά.</p>

Τίτλος	Κατασκευή στον κήπο: Πάγκος αποξήρανσης βοτάνων
Σύνδεσμος	https://www.enimerotiko.gr/plus/odigies/10-yperoches-idees-gia-kataskeyes-poy-tha-metamorfosoyn-ton-kipo-i-tin-ayli-sas/
Πηγή	www.enimerotiko.gr
Γλώσσα	Ελληνικά
Θέμα	Παιχνιδοκατασκευές
Ηλικία	9-11
Περιγραφή	 <p>Εάν έχετε στο σπίτι παλιές ή άχρηστες κορνίζες, μπορείτε να τις ενώσετε μεταξύ τους με σχοινί ή μαλλί, παράλληλα με το έδαφος, τη μία πάνω από την άλλη. Ακολουθήστε να τοποθετήσετε πάνω σε κάθε κορνίζα τούλι ή ύφασμα και να το στερεώσετε.</p>

Τίτλος	Κατασκευή: Σκηνή από σεντόνι
Σύνδεσμος	https://www.newsbeast.gr/woman/arthro/773822/pos-na-ftiaxete-skini-gia-sas
Θέμα	Παιχνιδοκατασκευές
Ηλικία	7-11
Προτεινόμενη χρήση	<p>Συγκεντρώστε τις προμήθειες που θα χρειαστείτε (π.χ. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε σεντόνια και κουβέρτες για να χτίσετε τα «τείχη» της σκηνής και ένα σχοινί ή κορδόνι, αν χρειαστούν, για να στηρίξετε τη σκηνή). Ζητήστε από τα παιδιά σας τη βοήθεια τους. Δεν έχει νόημα να τα κάνετε όλα μόνοι σας. Εμπλουτίστε τη σκηνή σας με φακό ή φανάρια και μαζευτείτε όλοι οικογενειακώς για να αφηγηθείτε παραμύθια.</p>

Τίτλος	Κατασκευή: Σπιτάκια από ανακυκλώσιμα υλικά
Σύνδεσμος	https://www.todayparent.com/toddler/20-fun-indoor-games/
Θέμα	Κατασκευές από ανακυκλώσιμα υλικά
Ηλικία	4-9
Προτεινόμενη χρήση	<p>Μαζέψτε διάφορα άχρηστα υλικά που έχετε στο σπίτι (εσωτερικό ρολού τουαλέτας, χαρτί ή χαρτόνι συσκευασίας).</p> <p>Βάψτε τα ρολά τουαλέτας και διακοσμήστε τα με χαρτιά συσκευασίας (πόρτες, παράθυρα) ή όποιο άλλο υλικό θέλετε. Ακολουθώντας διπλώστε ένα κομμάτι χαρτί συσκευασίας και κολλήστε το από πάνω σαν στέγη, όπως φαίνεται στην εικόνα. Μπορείτε να φτιάξετε πολλά τέτοια σπιτάκια και να τα ταξινομήσετε φτιάχνοντας μια γειτονιά ή πόλη.</p>

Τίτλος	Πίνακες με πλαστικά πώματα
Θέμα	Επαναχρησιμοποίηση πλαστικών πωμάτων
Ηλικία	4-8
Περιγραφή	<p>Τι θα χρειαστείτε:</p> <ul style="list-style-type: none">• Πλαστικά πώματα μπουκαλιών διαφόρων χρωμάτων.• Υγρή Κόλλα λευκή χειροτεχνίας• Πινέλο• Μολύβι• ψαλίδι• καλαμάκια πλαστικά• χαρτόνι σκληρό ή τελάρο ζωγραφικής• Χαρτί χειροτεχνίας <p>Πώς θα φτιάξετε τον πίνακά σας:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ζωγραφίστε ελαφριά με μολύβι το σχέδιο που θέλετε να φτιάξετε.2. Κολλήστε τα πώματα και χρησιμοποιήστε καλαμάκια και χαρτί χειροτεχνίας διαφόρων χρωμάτων για να αποτυπώσετε τη ζωγραφιά σας. <div style="text-align: center;"></div>

Τίτλος	Φτιάξτε φωλιές για έντομα
Πηγή	Μονάδα ΕΠΑΑ
Θέμα	Βιοποικιλότητα
Ηλικία	7-11

Περιγραφή

Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να βοηθήσετε τις μοναχικές μέλισσες (αυτές που δεν ζουν σε κυψέλη) να ζήσουν στον κήπο ή στο μπαλκόνι σας.

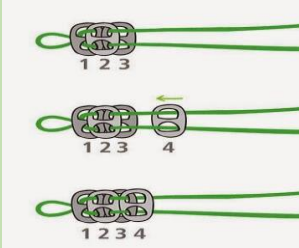

Ένα απλό κούτσουρο με τρύπες διαφόρων μεγεθών μπορεί να γίνει φωλιά. Τρυπήστε το ξύλο με το τρυπάνι, χωρίς όμως να διαπεράσετε το κούτσουρο από τη μια τού άκρη ως την άλλη. Προσέξτε καλά: κάθε κοιλότητα που γεμίζει «χώμα» αποτελεί ένδειξη ότι μια μέλισσα έχει φτιάξει εκεί τη φωλιά της.

Αν πάλι έχετε τη διάθεση και τα υλικά μπορείτε να κατασκευάσετε ένα ξενοδοχείο μοναχικών μελισσών όπως φαίνεται στις πιο κάτω φωτογραφίες.

Τίτλος	Φτιάξτε εύκολες ταΐστρες πουλιών με υλικά που έχετε στο σπίτι!		
Πηγή	Μονάδα ΕΠΑΑ		
Θέμα	Μελέτη πουλιών		
Ηλικία	7-11		
Περιγραφή	<p>Για αυτές τις ταΐστρες χρειάζονται μόνο δημητριακά με μέλι (αυτά που είναι σαν δαχτυλιδάκια), συρματάκι ή σχοινάκι ή κορδέλα. Περάστε τα δημητριακά σε κάθε συρματάκι, σχοινάκι ή κορδέλα ενώστε τις δύο άκρες σχηματίζοντας κύκλο και περάστε τον έναν κύκλο μέσα στον άλλο. Με την κορδέλα, τέλος, δέστε την ταΐστρα στο δέντρο.</p> <p>ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ</p> <p>Αυτοσχέδιες ταΐστρες για πουλιά</p> 	<p>Για αυτές τις ταΐστρες χρειάζονται: ένα πλαστικό μπουκάλι, σπάγκος, ένα αιχμηρό εργαλείο και τροφή πουλιών. Κάντε μία τρυπά στο καπάκι και δέστε τον σπάγκο. Έτσι μπορείτε να δέσετε το μπουκάλι εκεί που θέλετε. Με το αιχμηρό εργαλείο κάνετε οπές (τρύπες) ανάλογα με τις βάσεις των πουλιών που θέλετε να τοποθετήσετε και περάστε το στήριγμα, όπως μολύβι, κουτάλα κτλ. Κάνετε και μικρές οπές από πάνω ώστε να μπορεί νατσιμπά το πουλί. Γεμίστε το μπουκάλι, βιδώστε το καπάκι και τέλος δέστε την ταΐστρα στο δέντρο.</p> 	<p>Για αυτές τις ταΐστρες θα χρειαστείτε διάφορα σπόρια (στάρι, σπασμένο καλαμπόκι, σουσάμι) ψίχουλα από ψωμί, ξηρούς καρπούς ή ό,τι άλλο θα μπορούσαν νατσιμπολογήσουν τα πουλιά, μια πλάκα βούτυρο ή γιαούρτι και κουκουνάκια. Τρίψτε το ψωμί και τα μπαγιάτικα κουλούρια μέσα σε ένα μεγάλο και φαρδύ δοχείο. Ρίξτε μέσα ό,τι άλλο από σπόρια και καρπούς έχετε μαζέψει. Ρίξτε το βούτυρο σε θερμοκρασία δωματίου ή το γιαούρτι. Η ποσότητα πάει ανάλογα με το πόσα σπόρια, ψίχουλα κλπ. έχετε μαζέψει. Ανακατέψτε μέχρι να έχετε ένα σπυρωτό μείγμα. Γεμίστε τα κουκουνάκια και δέστε ένα κομμάτι σπάγκο στο πάνω μέρος.</p>

Τίτλος	Σχημάτισε το όνομα σου χρησιμοποιώντας φυσικά υλικά
Πηγή	https://www.littlefamilyfun.com/2012/05/nature-names-craft.html
Ηλικία	4-6
Περιγραφή	<p>Υλικά:</p> <ul style="list-style-type: none">•Χαρτόνι•Ψαλίδι•Γόμα•Φυσικά υλικά <p>Οδηγίες:</p> <ul style="list-style-type: none">•Κόψτε ένα κομμάτι χαρτόνι σε ορθογώνιο σχήμα.•Μαζέψτε φυσικά υλικά και κολλήστε τα με τέτοιο τρόπο ώστε να σχηματίζεται το όνομά σας.

Τίτλος	Βραχιόλι από μεταλλικά δακτυλίδια κουτιών αναψυκτικών
Σύνδεσμος	https://youtu.be/66KUmGIzq1s
Γλώσσα	Αγγλικά
Θέμα	Επαναχρησιμοποίηση
Ηλικία	10-11
Περιγραφή	<p>Τι θα χρειαστείτε:</p> <ul style="list-style-type: none">• 20 - 28 Δακτυλίδια από κουτάκια αναψυκτικών• 1 μέτρο χρωματιστό λάστιχο κορδόνι• 2 μικρές παραμάνες• Ψαλίδι <p>Πώς θα φτιάξετε τα βραχιόλια σας:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Καθαρίστε το μεταλλικό που τυχόν απέμεινε στα δακτυλίδια των αναψυκτικών όπως στο βίντεο.2. Στις 2 άκρες του λάστιχου καρφισώστε 2 παραμάνες.3. Πάρτε ένα δακτυλίδι και περάστε τις 2 άκρες της χρωματιστής κορδέλας στα 2 ανοίγματα του όπως φαίνεται στην εικόνα παρακάτω αλλά και στο βίντεο.4. Αμέσως πάρτε ακόμη ένα δακτυλίδι, τοποθετήστε το πάνω από το προηγούμενο και περάστε ξανά τις 2 άκρες του λάστιχου (βλ. βίντεο).5. Το επόμενο δακτυλίδι βάλτε το από κάτω του δεύτερου και συνεχίστε με τον ίδιο τρόπο (βλ. βίντεο).6. Όταν τελειώσετε το πέρασμα κάνετε ένα κόμπο και είναι έτοιμο.

Τίτλος	Φτιάξε το δικό σου παιχνίδι για την ανακύκλωση
Σύνδεσμος	http://intheplayroom.co.uk/2015/04/03/make-your-own-recycling-game/
Ηλικία	7-11
Περιγραφή	<p>Υλικά:</p> <ul style="list-style-type: none">-Άδειο κουτί από χαρτομάντιλα-Ένα παλιό ξύλινο κύβο ή ένα άδειο μικρό κουτί σε σχήμα κύβου-Μαρκαδόρους ή μπογιά (6 διαφορετικά χρώματα)-Χαρτόνι από κασόνι κομμένο σε ισομεγέθη κομμάτια-Ψαλίδι-Κορδέλες, εφημερίδα ή περιοδικό για διακόσμηση του κουτιού <p>Οδηγίες κατασκευής:</p> <p>-Διακοσμήστε το κουτί σας με διάφορα υλικά (κορδέλες, εφημερίδες / περιοδικά κ.λπ.).</p> <p>-Μετατρέψτε τον παλιό ξύλινο κύβο / άδειο κουτί, σε ζάρι για το παιχνίδι. Χρωματίστε κάθε του πλευρά με ένα διαφορετικό χρώμα. Μια πλευρά να τη χρωματίσετε μαύρη. Στο παιχνίδι, αν ρίχνοντας το ζάρι φέρετε μαύρο χρώμα, σημαίνει ότι χάνετε τη σειρά σας. Οι άλλες 5 πλευρές/χρώματα αντιστοιχούν σε διαφορετικές κατηγορίες συσκευασιών/υλικών προς ανακύκλωση.</p> <p>-Ετοιμάστε αρκετές κάρτες από χαρτόνι και γράψτε σε αυτές διάφορα ανακυκλώσιμα αντικείμενα σχεδιάζοντας και μια μικρή, σχετική εικόνα. Επισημάνετε κάθε κατηγορία με μια χρωματιστή λωρίδα. Έτσι, όλα τα απορρίμματα τροφίμων έχουν κόκκινη λωρίδα, και όλα τα απορρίμματα χαρτιού έχουν μια πράσινη λωρίδα και ούτω καθεξής.</p>

Οδηγίες παιχνιδιού:

-Τοποθετήστε όλες τις κάρτες αντικειμένων ανάποδα στο πάτωμα ή στο τραπέζι.

-Κάθε παίκτης με τη σειρά του ρίχνει το ζάρι. Εάν φέρει, για παράδειγμα, πράσινο χρώμα, τότε πρέπει να επιλέξει μια κάρτα με πράσινη λωρίδα. Αν τη βρει τότε την βάζει στο κουτί και παίζει ο επόμενος παίκτης. Αν όχι, γυρίζει ανάποδα την κάρτα και παίζει ο επόμενος. Το παιχνίδι συνεχίζεται μέχρι να τελειώσουν όλες οι κάρτες.

-Μόλις ολοκληρωθεί το παιχνίδι, μπορείτε να ταξινομήσετε τις κάρτες στις κατάλληλες κατηγορίες ανακύκλωσης και να συζητήσετε για τα διάφορα υλικά.